

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูป	ฐ
สารบัญตารางภาคผนวก	ฑ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	6
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
1.4 ขอบเขตการศึกษา	7
1.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
การศึกษาทางด้านต้นทุนและผลตอบแทน	8
การศึกษาทางการตลาดลำไย	9
การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับวิธีการวิเคราะห์ต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศ	10
บทที่ 2 ระเบียบวิธีวิจัย	12
2.1 แนวความคิดทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ	12
2.2 แนวความคิดทรัพยากรต้นทุนภายในประเทศ	14
2.3 แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา	16
2.3.1 การจำแนกต้นทุนตามแหล่งที่มาของปัจจัยการผลิต	17
2.3.2 การคำนวณค่าต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศและค่านี้อัต่างๆ	18
2.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	21
2.5 วิธีการศึกษา (Methodology)	22
2.5.1 ข้อมูลและการรวบรวมข้อมูล	22
2.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล	24
บทที่ 3 การผลิตและการตลาดลำไยสดของประเทศไทย	34
3.1 การผลิตลำไยในประเทศไทย	34

สารบัญ (ต่อ)

3.1.1	ความเป็นมาของการปลูกลำไยในประเทศไทย	34
3.1.2	พันธุ์ที่ปลูกในประเทศไทย	35
3.1.3	การปลูกลำไย	37
3.1.4	การดูแลรักษา	38
3.1.5	การเก็บเกี่ยว	40
3.1.6	แหล่งผลิตและปริมาณผลผลิต	42
3.2	ต้นทุน รายได้ผลตอบแทนการผลิตลำไยของภาคเหนือ	42
3.2.1	ต้นทุนการผลิตลำไย	42
3.2.2	ปริมาณผลผลิตลำไย	47
3.2.3	รายได้การผลิตลำไย	48
3.2.4	ผลตอบแทนในการผลิตลำไย	49
3.3	การตลาดลำไยสด	50
3.3.1	การตลาดลำไยสดภายในประเทศ	50
3.3.2	การตลาดลำไยสดในต่างประเทศ	66
บทที่ 4	ความสามารถในการแข่งขันของการส่งออกผลผลิตลำไยสดของภาคเหนือของประเทศไทย	70
4.1	ผลการศึกษาต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศของการผลิตลำไยสด	70
4.2	ผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงปริมาณผลผลิตตามสถานการณ์การผลิตและผลการวิเคราะห์ระดับวิกฤตของปริมาณผลผลิต ราคาส่งออก การเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างแรงงาน ค่าปุ๋ยและสารป้องกันและกำจัดศัตรูพืช	84
4.2.1	ผลการศึกษาเมื่อเปลี่ยนแปลงปริมาณผลผลิตตามสถานการณ์การผลิต	85
4.2.2	ผลการวิเคราะห์ระดับวิกฤตของปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่	85
4.2.3	ผลการวิเคราะห์ระดับวิกฤตของราคาส่งออกผลผลิตลำไยสดของภาคเหนือ	86
4.2.4	ผลการวิเคราะห์ระดับวิกฤตของการเปลี่ยนแปลงของต้นทุนการผลิตด้านแรงงาน	86
4.2.2	ผลการวิเคราะห์ระดับวิกฤตของการเปลี่ยนแปลงต้นทุนการผลิตลำไยที่เป็นค่าปุ๋ยและสารกำจัดแมลงและป้องกันศัตรูพืช	87

ญ

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	88
5.1 สรุป	88
5.2 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา	92
5.2.1 ข้อเสนอแนะทางนโยบาย	92
5.2.2 ข้อจำกัดในการศึกษาและข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	94
บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก	98
ก ตารางภาคผนวก	99
ข การหาอัตราคิดลด	126
ค ตัวอย่างแบบสอบถาม	129
ประวัติผู้เขียน	171

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลำไยสด ปี 2539-2543 แยกเป็นรายประเทศ	4
2.1 ตารางการวิเคราะห์นโยบายแบบเมตริกซ์ (Policy Analysis Matrix : PAM)	17
2.2 แสดงจำนวนตัวอย่างของสวนลำไยที่ใช้ในการศึกษาและจำนวนตัวอย่างของสวนลำไย ที่เก็บข้อมูลได้จริงจำแนกตามช่วงอายุของลำไย	23
2.3 แสดงรายการต้นทุนการผลิตลำไยสด จำแนกตามสัดส่วนของปัจจัยการผลิตภายใน ประเทศและปัจจัยการผลิตที่นำเข้าปี 2543	27
3.1 พื้นที่เพาะปลูกและปริมาณผลผลิตลำไยของประเทศไทยปี 2533-2543	43
3.2 พื้นที่ ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของลำไยในประเทศไทยจำแนกตามจังหวัดปี 2542 - 2544	43
3.3 ค่าเฉลี่ยต้นทุนการปลูกลำไยต่อไร่ ในปีเริ่มสร้างสวน	44
3.4 ค่าเฉลี่ยต้นทุนในการผลิตลำไยต่อไร่จำแนกตามช่วงอายุของสวน	46
3.5 ปริมาณผลผลิตลำไยสดต่อไร่จำแนกตามอายุสวน	47
3.6 ปริมาณผลผลิตตามสถานการณ์ต่างๆ	48
3.7 รายได้จากการขายผลผลิตลำไยสดจำแนกตามอายุสวน (ปี)	49
3.8 ผลตอบแทนในการผลิตลำไยจำแนกตามอายุสวน	49
3.9 จำนวนและร้อยละจำแนกตามลักษณะวิธีการขายของเกษตรกรชาวสวนลำไย	54
3.10 จำนวนและร้อยละจำแนกตามเหตุผลในการขายแบบต่างๆของเกษตรกรชาวสวนลำไย	55
3.11 จำนวนและร้อยละจำแนกตามสถานที่ที่ขายลำไยสดของเกษตรกรชาวสวน	56
3.12 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามลักษณะการติดต่อซื้อขายผลผลิตกับผู้รับ ซื้อ	57
3.13 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความคุ้นเคยกับผู้รับซื้อผลผลิตลำไยสด	57
3.14 การแบ่งเกรดลำไยข้อสดเพื่อการส่งออกของบริษัทผู้ส่งออกตัวอย่างรายหนึ่งในอำเภอ จอมทอง จ.เชียงใหม่	60
3.15 จำนวนและร้อยละของผู้ค้าลำไยสดจำแนกตามลักษณะการค้าและระดับพ่อค้า	61
3.16 จำนวนและร้อยละของผู้ค้าลำไยสดแนกตามลักษณะการจัดเกรดผลผลิตก่อนจำหน่าย	62
3.17 รายการต้นทุนการตลาดจำแนกตามประเภทพ่อค้า	63
3.18 จำนวนและร้อยละจำแนกตามปัญหาการค้าผลไม้ของผู้ค้าลำไยสด	65

สารบัญตาราง (ต่อ)

4.1	ต้นทุนการผลิตลำไยสดต่อไร่ของเกษตรกรชาวสวนในภาคเหนือของไทยจำแนกตามอายุสวนและปัจจัยการนำเข้าและปัจจัยภายในประเทศ	72
4.2	ต้นทุนทางสังคมของการผลิตลำไยสดต่อไร่ของเกษตรกรชาวสวนจำแนกตามอายุสวนและปัจจัยนำเข้าและภายในประเทศ	76
4.3	จำนวนและร้อยละของต้นทุนการผลิตทางเอกชนและสังคมจำแนกตามต้นทุนปัจจัยนำเข้าและต้นทุนปัจจัยภายในประเทศ	79
4.4	จำนวนและร้อยละของต้นทุนการตลาดทางเอกชนและสังคมของการผลิตลำไยต่อกิโลกรัมจำแนกตามต้นทุนปัจจัยนำเข้าและต้นทุนปัจจัยภายในประเทศ	79
4.5	ต้นทุน รายได้ และเงิน โอนจำแนกตามวิธีการวิเคราะห์ต้นทุนนโยบายแบบเมตริกซ์ (PAM) ของการผลิตลำไยในภาคเหนือ ณ ท่าเรือส่งออกแหลมฉบัง	80
4.6	แสดงค่าต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศ (DRC) และตัวชี้วัดอื่นของการผลิตลำไยของภาคเหนือของประเทศไทย	81
4.7	ต้นทุน รายรับ และเงิน โอนตามการวิเคราะห์เมตริกซ์นโยบายสำหรับการผลิตลำไยของสาธารณรัฐประชาชนจีน	83
4.8	ต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศและอัตราส่วนต้นทุนผู้ผลิตในการผลิตลำไยของสาธารณรัฐประชาชนจีน	84
4.9	ค่า DRC NPC และ EPC จำแนกตามสถานการณ์ปริมาณผลผลิต	86

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
1.1 พื้นที่เพาะปลูกลำไยของไทยรวมพื้นที่ที่ให้ผลแล้วและยังไม่ได้ผล ปี 2533-2543	2
1.2 พื้นที่เพาะปลูกลำไยรายจังหวัดรวมพื้นที่ที่ให้ผลแล้วและยังไม่ได้ผล ปี 2533 – 2543	2
1.3 พื้นที่เพาะปลูกและปริมาณผลผลิตลำไยในสาธารณรัฐประชาชนจีน ปี 2533-2540	5
3.1 การไหลของผลผลิตลำไยสดและผลิตภัณฑ์ในภาคเหนือ	51

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่		หน้า
ก.1	มูลค่าทางเอกชนของต้นทุนการผลิตลำไยสดส่วนที่เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับปัจจัยที่นำเข้า	100
ก.2	มูลค่าทางเอกชนของต้นทุนการผลิตลำไยสดส่วนที่เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับปัจจัยภายในประเทศ	106
ก.3	มูลค่าทางสังคมของต้นทุนการผลิตลำไยสดส่วนที่เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับปัจจัยที่นำเข้า	112
ก.4	มูลค่าทางสังคมของต้นทุนการผลิตลำไยสดส่วนที่เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับปัจจัยภายในประเทศ	118
ก.5	มูลค่าทางเอกชนและสังคมของต้นทุนการตลาดลำไยสดเพื่อการส่งออก	124
ข.1	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ด้านเกษตรสำหรับลูกค้าทั่วไปของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรปี 2541-2545	127
ข.2	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับลูกค้ารายย่อย (MRR) ของธนาคารแห่งประเทศไทย ปี 2435-2545	128
ข.3	ปริมาณเงินกู้และสัดส่วนการกู้ภาคการเกษตรของธนาคารพาณิชย์และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรปี 2540 - 2544	128